

Локалізація Цілей Сталого Розвитку: методичні підходи до стратегічного планування та практичні рекомендації для залучення фінансування сталого розвитку громад

м.Сєвєродонецьк, 20-21.11.2019,

**Форум Регіональної Коаліції Луганської області
«Від спільного бачення до економічного зростання»**

*Ковалівська Світлана,
головний консультант
Національного інституту стратегічних досліджень*

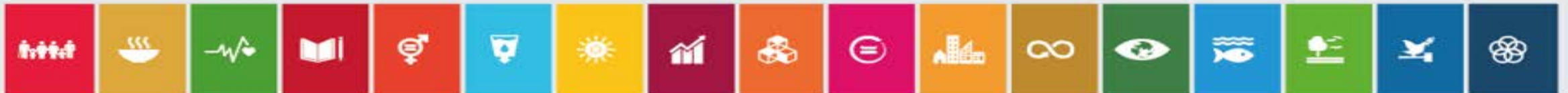
ГІПОТЕЗА (КЛЮЧОВА ТЕЗА ПРЕЗЕНТАЦІЇ)

Жодна країна не здатна подолати глобальні проблеми самотужки, тому

визначальну роль в досягненні ЦСР відіграють

ПАРТНЕРСТВО, ВЗАЄМОДІЯ та ЗГУРТОВАНІСТЬ

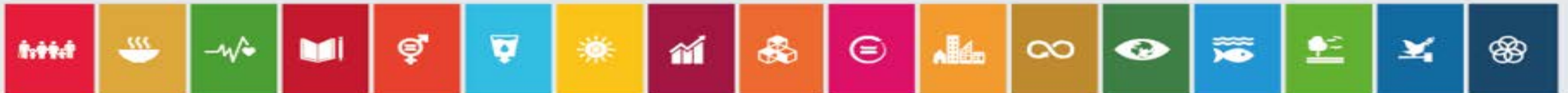
в подоланні глобальних викликів, що **спирається на національні, регіональні та локальні стратегії сталого розвитку**

Резолюція Генасамблеї ООН RES 70/1.

Порядок денний до 2030 года

- 78. Мы рекомендуем всем государствам-членам **как можно скорее разработать национальные программы с амбициозными целями, охватывающие все аспекты осуществления настоящей Повестки дня.** Они могут поддерживать переход к достижению целей в области устойчивого развития и основываться на существующих инструментах планирования, таких как стратегии национального развития и стратегии устойчивого развития, в зависимости от обстоятельств.
- 79. Мы рекомендуем также государствам-членам **проводить регулярные и всеобъемлющие обзоры прогресса на национальном и субнациональном уровнях так, чтобы руководителями и инициаторами этих обзоров были сами страны.** Такие обзоры должны проводиться с учетом мнений коренных народов, гражданского общества, частного сектора и других заинтересованных сторон в соответствии с национальными условиями, стратегиями и приоритетами. Национальные парламенты, а также другие учреждения тоже могут поддерживать эти процессы.

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: Україна (17ЦСР, 86 завдань, 172 індикатора)

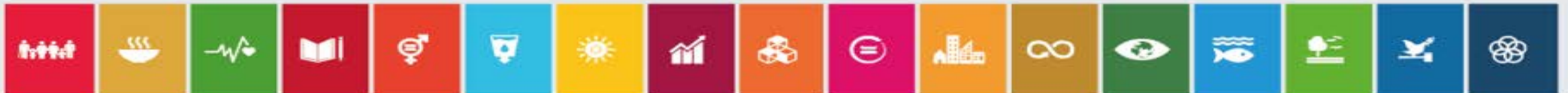
ЦСР в Україні мають забезпечити інтеграцію зусиль з економічного зростання, прагнення до соціальної справедливості та раціонального природокористування, що потребує глибоких соціально-економічних перетворень в Україні та нових підходів до можливостей глобального партнерства.

<http://bit.ly/2ZmhQBb>

Україна втратила 5 років можливостей для досягнення ЦСР: статус-кво

- безсистемність та відсутність координації публічної політики в сфері сталого розвитку на всіх рівнях,
- неузгодження регіональних і місцевих стратегій розвитку із національними ЦСР
- неможливість вимірювання поточного стану, оцінки проблем для стратегічного планування сталого розвитку регіонів та громад, а також прогресу досягнення ЦСР на регіональному та локальному рівнях на основі узгоджених підходів визначення стратегічних пріоритетів сталого розвитку регіонів та громад.

SDG Index-2019

UKRAINE

Eastern Europe and Central Asia

OVERALL PERFORMANCE

Index score

Regional average score

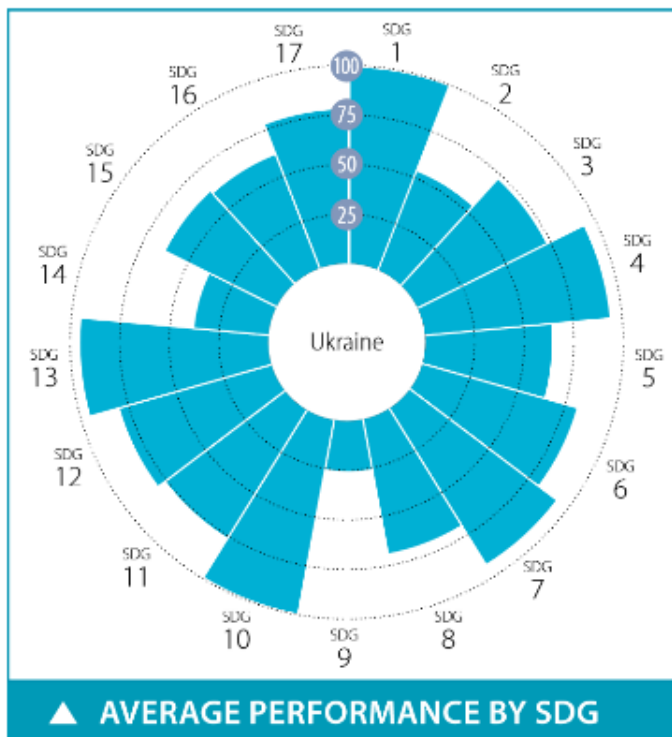

SDG Global rank **41** (OF 162)

SPILOVER INDEX

100 (best) to 0 (worst)

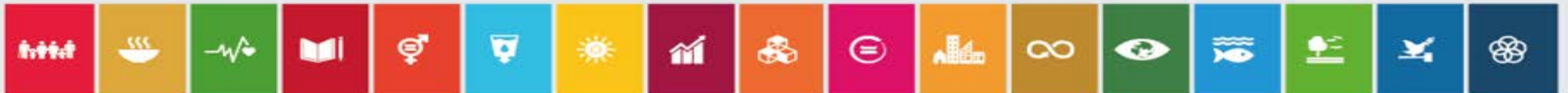
Джерело: [2019GlobalIndex](#)

Rank Country Score

1	Denmark	85.2
2	Sweden	85.0
3	Finland	82.8
4	France	81.5
5	Austria	81.1
6	Germany	81.1
7	Czech Republic	80.7
8	Norway	80.7
9	Netherlands	80.4
10	Estonia	80.2
11	New Zealand	79.5
12	Slovenia	79.4
13	United Kingdom	79.4
14	Iceland	79.2
15	Japan	78.9
16	Belgium	78.9
17	Switzerland	78.8
18	Korea, Rep.	78.3
19	Ireland	78.2
20	Canada	77.9
21	Spain	77.8
22	Croatia	77.8
23	Belarus	77.4
24	Latvia	77.1
25	Hungary	76.9
26	Portugal	76.4
27	Slovak Republic	76.2
28	Malta	76.1
29	Poland	75.9
30	Italy	75.8
31	Chile	75.6
32	Lithuania	75.1
33	Costa Rica	75.0
34	Luxembourg	74.8
35	United States	74.5
36	Bulgaria	74.5
37	Moldova	74.4
38	Australia	73.9
39	China	73.2
40	Thailand	73.0
41	Ukraine	72.8

Що потрібно було б вже зробити для інкорпорування ЦСР в державну політику?

Досвід регіональної локалізації ЦСР

Цілі Сталого Розвитку: Волинь
Регіональна доповідь 2

Пілотний проект GIZ/ ПРООН "Підтримка впровадження ЦСР в Україні" у Волинській та Дніпропетровській областях, спрямований на впровадження ЦСР на регіональному рівні. Регіональна доповідь «Цілі сталого розвитку: Дніпро-2030» «Цілі Сталого Розвитку: Волинь»

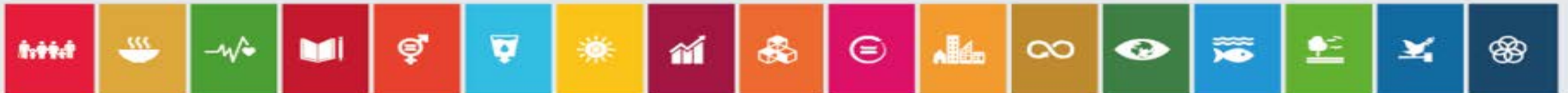
Вимірювання досягнення цілей сталого розвитку регіонами України: вибір індикаторів та визначення базових рівнів, дискусійна доповідь ПРООН

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ:
ДНІПРО-2030.
РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ

— 2018 —

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад, Підготовлено в рамках проекту ПРООН/ГЕФ «Інтеграція положень Конвенцій Ріо у національну політику України»

Вимірювання досягнення цілей сталого розвитку регіонами України: вибір індикаторів та визначення базових рівнів

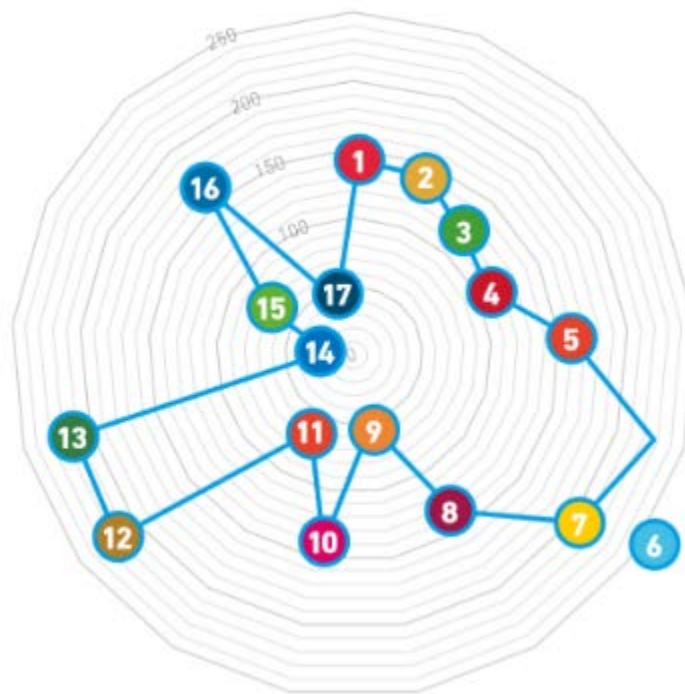
- проаналізовано рівні регіональних індикаторів для кожної з 17-ти ЦСР та запропоновано можливі дії щодо поліпшення стану сталого розвитку, які перебувають у компетенції місцевої влади та органів місцевого самоврядування;
- проаналізовано становище в кожному з регіонів України з точки зору рівнів індикаторів ЦСР та запропоновано пріоритетні напрями розвитку регіонів з позицій цього критерію **Деталізовані дані щодо індикаторів 2015 року області наведено за посиланням в звіті**
- Аналіз основних діючих стратегічних та програмних документів та визначення цілей та індикаторів ЦСР, рекомендованих для врахування в них **за посиланням у звіті для кожної області**

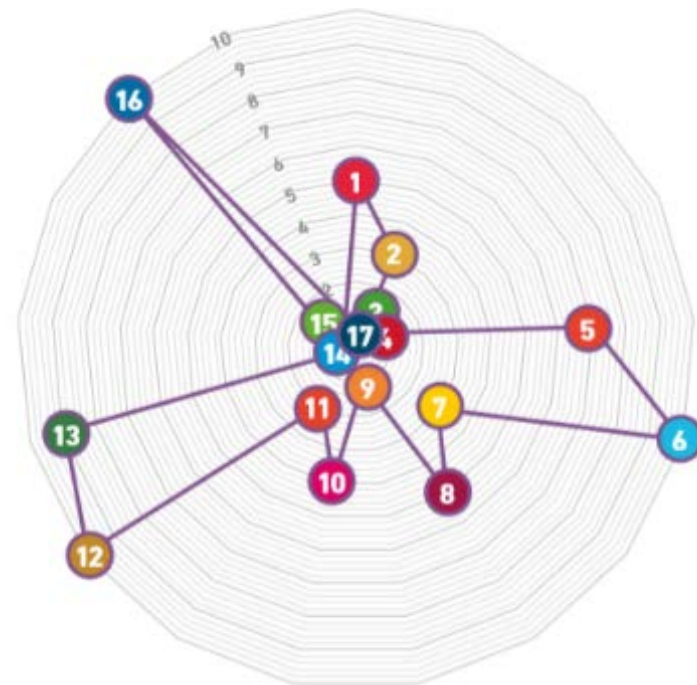
Вимірювання досягнення цілей сталого розвитку регіонами України: Луганська область

- У 2015 році показник ВРП на 1 зайнятого працівника (8.2.2. (а)) становив лише 64% від середнього по країні, а рівень зайнятості населення віком 15–70 років (8.3.1. (а)) – лише 54%.
- Показники материнської і дитячої смертності тут суттєво вищі за середні (3.1.1, 3.1.2)
- Великою мірою в результаті збройного конфлікту нижчі за середні по Україні показники, які визначають досягнення Цілі 6, – доступ до чистої води і належні санітарні умови. Це ж стосується і питань інфраструктури (Ціль 9).
- **Досягнення цих цілей вимагає суттєвих капітальних інвестицій (Ціль 17)**

ЦСР за «провідними індикаторами»³ по регіонах України базового року.

Базовий рівень ЦСР 2015 року для Луганської області

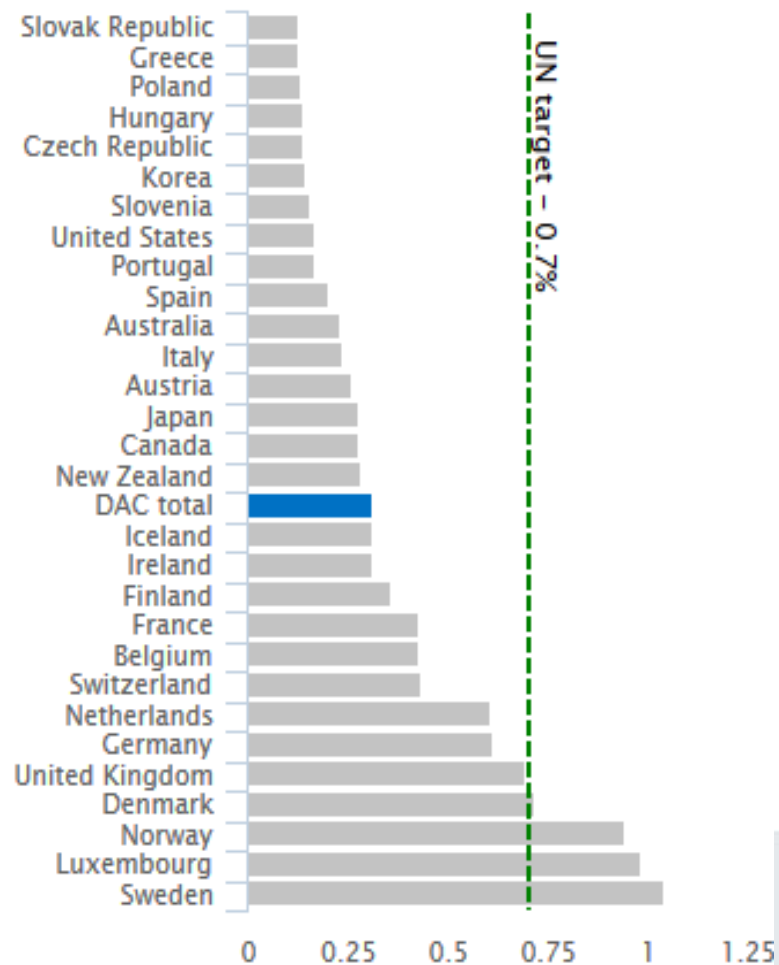

Глобальна Ціль 17

Завдання 17.2.

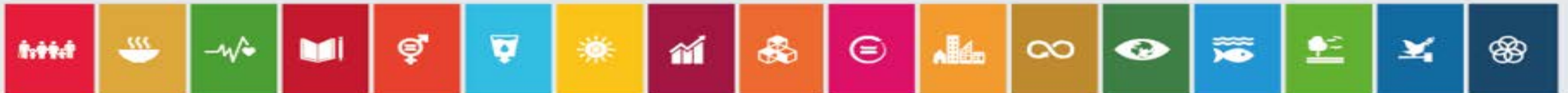
Забезпечити, щоб розвинені країни повністю виконали свої зобов'язання з надання офіційної допомоги з метою розвитку (ОДР), у т. ч. узяті багатьма розвиненими країнами зобов'язання досягти цільового показника виділення коштів по лінії ОДР країнам що розвиваються, на рівні 0,7 % від свого валового національного доходу (ВНД)...

ODA grant equivalent as percent of GNI (2018)

П'ять головних принципів партнерства щодо офіційної допомоги розвитку Паризької декларації 2005 року :

- країни, що розвиваються, **розробляють власні стратегії розвитку**, удосконалюють свої інститути, протидіють корупції;
- країни-донори **надають сприяння у відповідності з даними стратегіями** та використовують місцеві системи;
- країни-донори координують свої дії, спрощують процедури, обмінюються інформацією з метою уникнення дублювання;
- країни, що розвиваються, та **донори концентрують свої зусилля на виробництві та на визначенні результатів**;
- донори та партнери з країн, що розвиваються, **оцінюють загальні результати розвитку**

Аддис-Аббесская программа действий 3-й Международной конференции по финансированию развития (Резолюция Генасамблеи ООН 69/313)

«... мы будем способствовать развитию устойчивой, доступной и безотказно функционирующей качественной инфраструктуры в развивающихся странах посредством наращивания финансовой и технической помощи...

- ... мы будем осуществлять **инвестиции в целях содействия всеохватному и устойчивому промышленному развитию для эффективного решения сложных задач**, таких как обеспечение роста и создание рабочих мест, ресурсо- и энергоэффективность, борьба с загрязнением окружающей среды и изменением климата, распространение знаний, внедрение инноваций и преодоление социальной изоляции.»

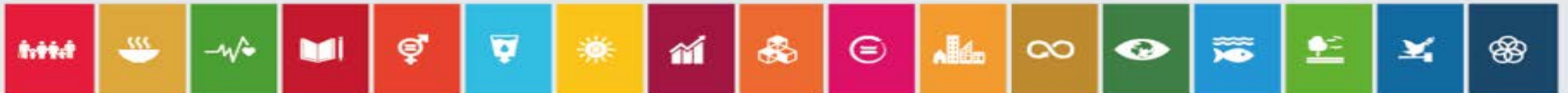

Стратегічні пріоритети Луганської області: практична реалізація

Стратегічними проектами на 2019-2020 рр. Луганської області є:

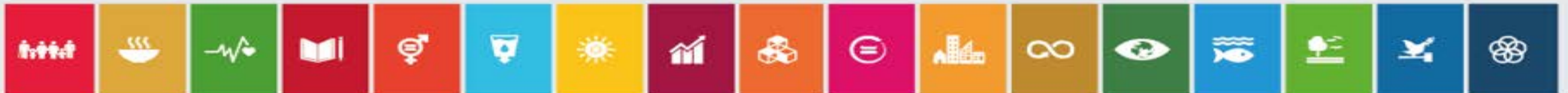
- проект «Будівництво залізничної гілки Білокуракине – Сватове»,
- «Створення індустріального парку (технопарку) на території Лисичансько-Северодонецько-Рубіжанського промислового вузла»,
- «Будівництво Луганської обласної клінічної лікарні»,
- «Будівництво очисних споруд господарсько-побутових стічних вод м.Северодонецька»,
 - а також проекти у сфері
 - енергозбереження,
 - підтримки
 - суб'єктів малого і середнього підприємництва,
 - створення сільськогосподарських кооперативів,
 - розвитку регіональних ЗМІ,
 - підвищення рівня соціальної згуртованості населення.

Прив'язка до ЦСР відсутня - немає комплексного бачення взаємозв'язку між проектами – немає включеності у національну систему цілей сталого розвитку – відсутні маркери для ідентифікації спільних точок дотику із донорськими програмами

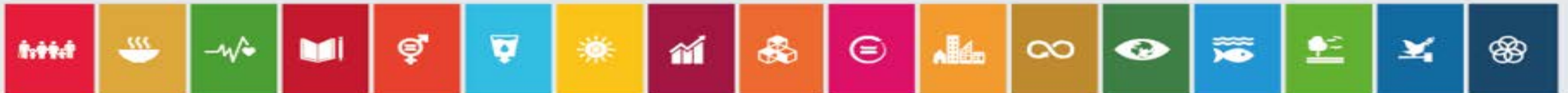
Класичне стратегування: приклад Луганської області

області (Підтримка в рамках Проекту USAID «Економічна підтримка Східної України», НІСД – економічне обґрунтування)

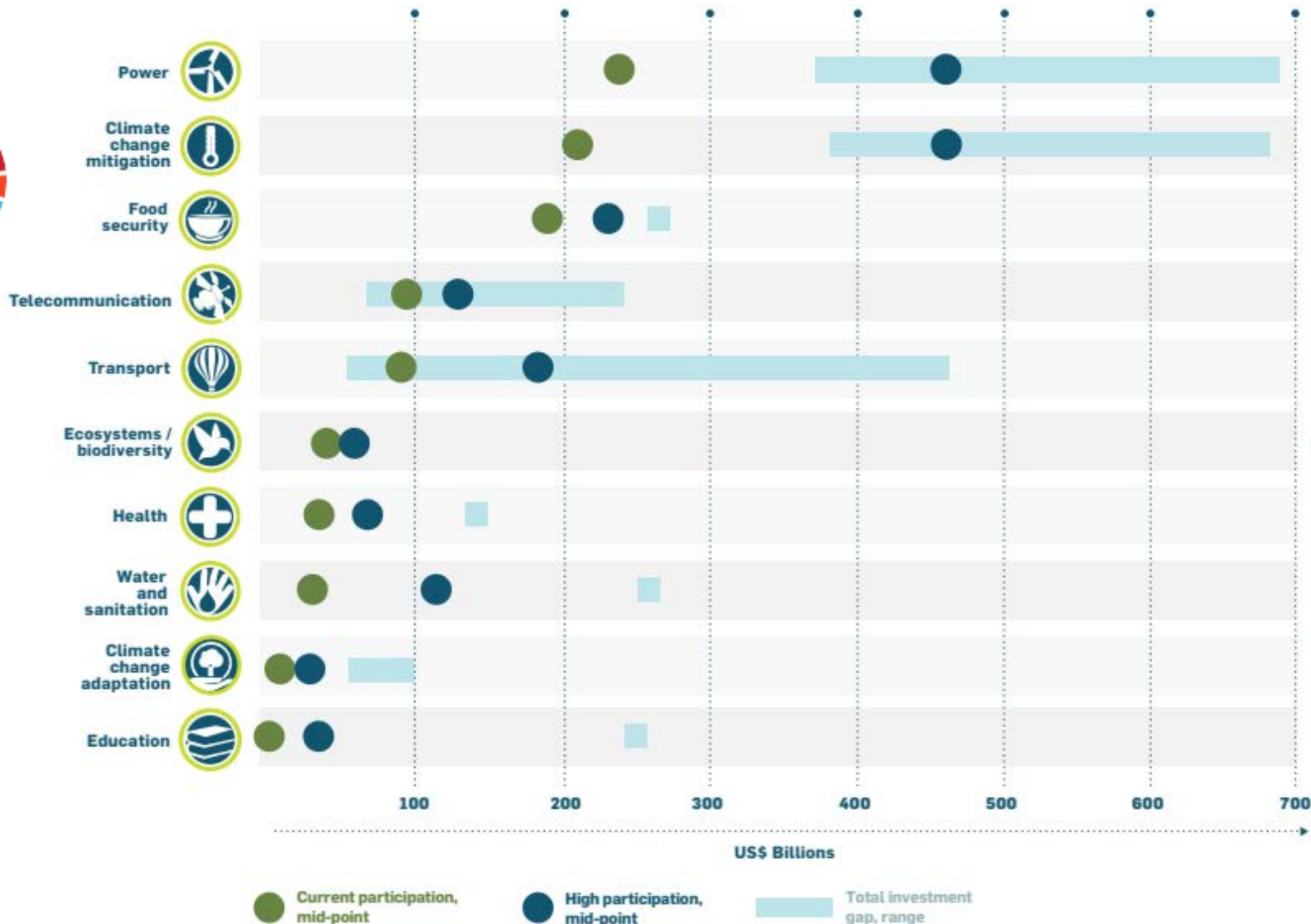
Можливості стратегування через призму

сталого розвитку – **ВИСНОВОК:** *основний позитивний ефект отримуватиметься суб'єктами, які не належать до транспортного сектору*

Інвестиційні потреби та участь приватного сектору в ключових секторах ЦСР в країнах, що розвиваються

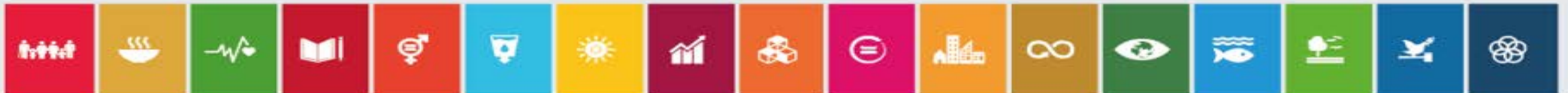

Інвестиції, необхідні в ключових секторах, пов'язаних з ЦСР на глобальному рівні, складають приблизно від 5 трлн до 7 трильйонів доларів США на рік.

Щорічний дефіцит фінансування становить близько 2,5 трильйонів доларів США

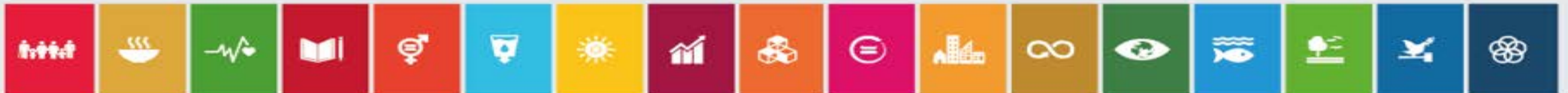
ЦСР в корпоративній соціальній відповідальності бізнесу (КСВ)

1. Компаніям потрібно узгодити спрямованість КСВ проектів й ініціатив з національними завданнями і показниками ЦСР.
2. Українським компаніям потрібно більш активно ініціювати й реалізовувати КСВ проектів та ініціатив, спрямованих на досягнення ЦСР в сфері охорони довкілля (Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови; Ціль 7. Доступна та чиста енергія; Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво; Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату; Ціль 14. Збереження морських ресурсів; Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші).
3. Компанії можуть досягнути більш масштабного і більш ефективного результату КСВ проектів та ініціатив підвищив рівень партнерства, передусім з органами державної влади та іншими компаніями.
4. Ще одним з факторів підвищення ефективності КСВ проектів та ініціатив, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку ООН є залучення до їх реалізації співробітників та керівництва компанії.
5. Плануючи і реалізуючи КСВ проекти та ініціативи, спрямовані на досягнення ЦСР, потрібно враховувати не тільки індикатори витрат, процесу та обсягу, а і передбачити індикатори результату та індикатори задоволення потреб цільових груп. Це дозволить виміряти якісні зміни, що відбулися після реалізації проектів.
6. З метою поширення найбільш ефективних і результативних КСВ практик проводити щомісячні зустрічі компаній, представників органів влади та НУО, ВНЗ з питань світового та національного досвіду досягнення Цілей сталого розвитку та можливості міжсекторальної співпраці.

Інсайти щодо офіційної допомоги з метою розвитку країн-членів DAC

- Половина членів DAC (Комітет із сприяння розвитку) оновила свою політику співпраці з метою розвитку та стратегії розвитку з 2017 року. Нові політики та стратегії визначають, як члени сприятимуть досягненню Цілей сталого розвитку в країнах, що розвиваються.
- Частка двосторонньої ОДР, яка запрограмована на рівні країни, зменшилась. Члени DAC все більше фінансують багатосторонні та глобальні організації для вирішення глобальних викликів та суспільних благ, це має переваги у досягненні масштабів та зменшенні прямих трансакційних витрат, однак це може зробити більш складним завдання для членів DAC, щоб підтримувати діалог та будувати партнерські відносини з урядами-партнерами та місцевими виконавцями.
- Поки ще не виправдано очікування [Addis Ababa Action Agenda](#) яка передбачала конвертацію мільйонів ОДР в трильйони приватного капіталу в розвиток. Крім того, прямі іноземні інвестиції в країни, що розвиваються, зменшилися на 70 млрд. Дол. США, або на 11%, між 2015 і 2016 роками.
- Попередження/запобігання конфліктів є ключовим напрямком діяльності членів DAC на 2019-2020 роки Україна була найбільшим одержувачем ОДР з попередження/запобігання конфліктів з 204 млн. дол. США у 2017 році, за нею - Колумбія - 138 млн. дол.
- Члени DAC більше інвестують у навколишнє середовище та адаптацію до змін клімату
- Фінансування гендерної рівності завжди є високим, але залишається недостатнім

ОДР в розрізі отримувачів допомоги

1.1.7. Net ODA and population of aid recipient countries by region in 2017

	Net ODA USD million	Population million
Africa	52 800	1 255
Asia	48 769	4 120
America	8 570	638
Europe	8 371	157
Oceania	1 983	11
Aid unspecified by region	42 308	---
All ODA recipients	162 802	6 180

5.1.1. Top 10 ODA receipts by recipient USD million, net disbursements in 2017

1	Turkey	3 142	38%
2	Serbia	1 688	20%
3	Ukraine	1 166	14%
4	Bosnia and Herzegovina	441	5%
5	Kosovo	392	5%
6	Moldova	241	3%
7	Albania	157	2%
8	North Macedonia	150	2%
9	Montenegro	117	1%
10	Belarus	-253	-3%
	Other recipients	1 130	13%
	Total	8 371	100%

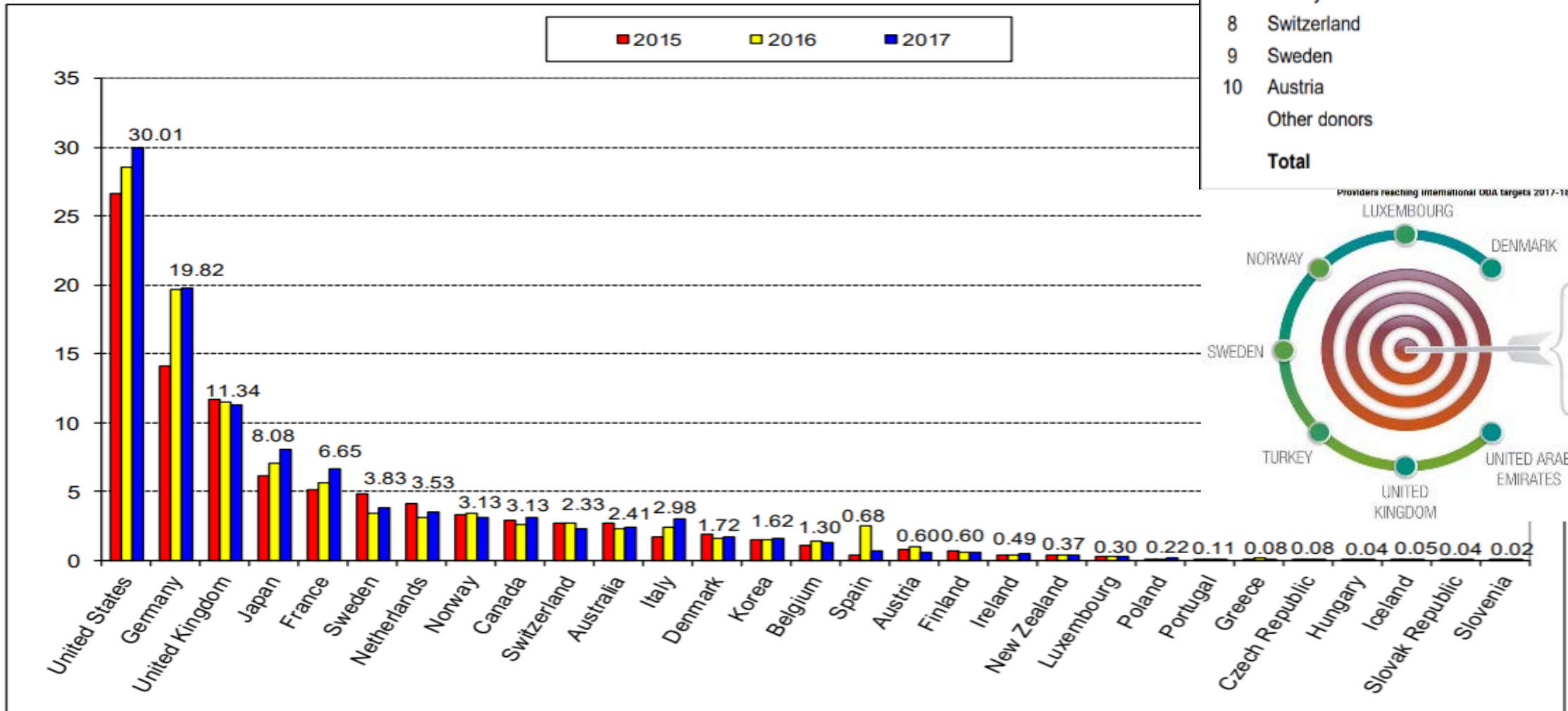

ОДР в розрізі донорів

5.1.2. Top 10 ODA donors USD million, net disbursements in 2017

1	EU Institutions	3 515	42%
2	Germany	1 096	13%
3	United Arab Emirates	840	10%
4	United States	609	7%
5	France	457	5%
6	United Kingdom	287	3%
7	Turkey	227	3%
8	Switzerland	172	2%
9	Sweden	164	2%
10	Austria	145	2%
	Other donors	860	10%
	Total	8 371	100%

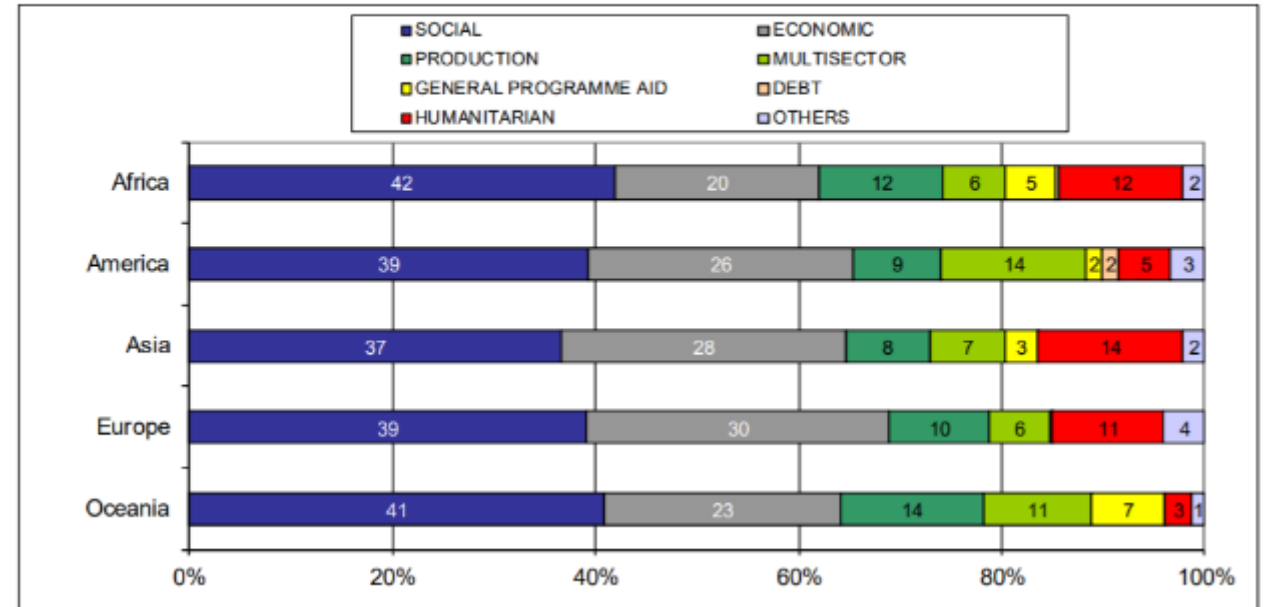
1.2.2. DAC donor countries' aid
USD billion, values shown for 2017, net bilateral disbursements

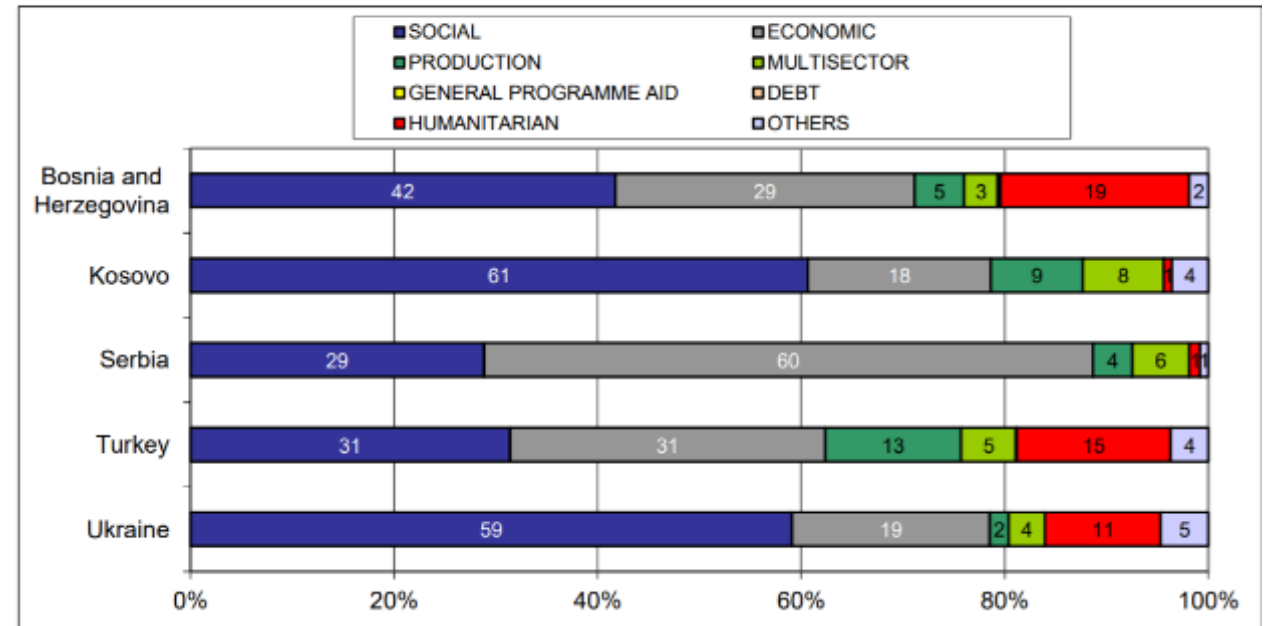
ОДР в розрізі секторів

УКРАЇНА	млн.\$	%
SOCIAL	696	59
ECONOMIC	229	19
PRODUCTION	22	2
MULTISECTOR	42	4
GEN.PROG. AID	-	
DEBT	-	
HUMANITARIAN	134	11
OTHERS	55	5
TOTAL	1 177	100

1.3.2. ODA by region and by sector in 2017
As a percentage of total ODA for each region

5.3.2. ODA to 5 largest recipients in Europe by sector in 2017
As a percentage of total ODA committed for each country

Офіційний портал координації міжнародної допомоги України <http://proaid.gov.ua/>

Pro AID Офіційний портал координації міжнародної допомоги України

En Ukr [+ Зареєструвати проект](#)

Про допомогу | Реформи | Донори | Проекти і програми | Пропозиції до співпраці | Аналітика | Події / Новини

Введіть назву або ID проекту

Проекти по секторах

- Аграрний сектор
- Банківський та фінансовий сектор
- Відновлення Донбасу та ВПО
- Економічний розвиток і торгівля
- Енергетика та Енергоефективність
- Захист навколишнього середовища
- Комунікації та ІКТ
- Національна безпека та оборона
- Освіта і наука
- Охорона здоров'я
- Промисловість та МСП
- Соціальна інфраструктура та послуги
- Транспорт та інфраструктура
- Урядування та громадянське суспільство
- Ядерна безпека

Pro AID Офіційний портал координації міжнародної допомоги України

En Ukr [+ Зареєструвати проект](#)

Про допомогу | Реформи | Донори | Проекти і програми | Пропозиції до співпраці | Аналітика | Події / Новини

Список проектів

Пошук [Експортувати таблицю](#)

Донори	Тип допомоги	Назва проекту	Сума	Дата реєстрації	Зайнято від податків та митних зборів
Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО)	МТД	Впровадження проекту енергозбереження на об'єктах вуличного освітлення міста Рубіжне Луганської області	\$453,600	15.04.2019	
Європейський Союз	МТД	Громадський пояс Донбасу	\$710,324		

Тип допомоги:

Тип фінансування:

Донори:

Виконавці:

Реципієнти:

Бенефіціари:

Бенефіціар та реципієнт ОДР - Луганська область: <http://proaid.gov.ua> діюча МТД на 91 млн.дол

Донор МТД	Назва проекту	Вартість	Дата початку	Мета проекту
Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)	Енергозберігаючий проект у трьох навчальних закладах і вуличному освітленні у м. Сватове	\$648,000	19.01.2018	Енергозберігаючий проект у трьох навчальних закладах і вуличному освітленні у м. Сватове з метою скорочення споживання енергії в м. Сватове та поліпшення умов перебування дітей і персоналу в освітніх установах
Уряд Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії через Міністерство міжнародного розвитку (DFID)	Програма правової допомоги та економічного розвитку східної України	\$701,040	30.03.2018	Підвищення спроможності внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення у забезпеченні сталого доходу
Уряд США	Економічна підтримка Східної України http://proaid.gov.ua/uk/projects/10832	\$61,818,400	29.11.2018	Підтримка стабілізації економіки Східної України та сталого розвитку малих і середніх підприємств
Європейський Союз	Підтримка ЄС для Сходу України – відновлення, зміцнення миру та урядування http://proaid.gov.ua/uk/projects/10862	\$27,000,000	21.12.2018	Сприяння миру, економічному відновленню та примиренню в Східній частині України через соціальне та економічне відродження, де особлива увага приділятиметься підконтрольним Уряду територіям Донецької та Луганської областей
Європейський Союз	Посилення захисту прав людини та основних свобод внутрішньо переміщених та постраждалих у результаті конфліктів громад на Сході України	\$341,849	08.04.2019	Підвищення рівня знань, сприяння здійсненню прав і надання доступу до основних потреб людей, які постраждали у результаті конфлікту на Сході України
Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО)	Впровадження проекту енергозбереження на об'єктах вуличного освітлення міста Рубіжне Луганської області	\$453,600	15.04.2019	Енергетика та Енергоефективність

Інші програми

Підтримка регіональної політики України (55 млн. євро, з яких технічна допомога –5 млн. євро, бенефіціар – Мінрегіонів та Мінекономрозвитку, термін впровадження програми 27.11.2014 – 27.10.2020) 55 млн. євро на підтримку у відновленні економіки України (Програма підтримки приватного сектору України [EU SURE](#)): 40 млн. євро надається для створення Фонду гарантування позик, створення 15 регіональних центрів підтримки МСП, та 15 млн. євро – компонент технічної допомоги Уряду (з яких, 7 млн. євро – компенсація до 50% суми річного внеску за участь у програмі «Горизонт 2020» протягом 3^x років);

Програма з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку [U-LEAD](#)) 97 млн. євро на зміцнення потенціалу для реалізації реформ децентралізації та регіональної політики (64,5 млн. євро) та створення центрів надання адміністративних послуг та підвищення обізнаності громадян про місцеве самоврядування (30,5 млн. євро).

Перелік програм і фінансових інструментів ЄС, відкритих для участі України

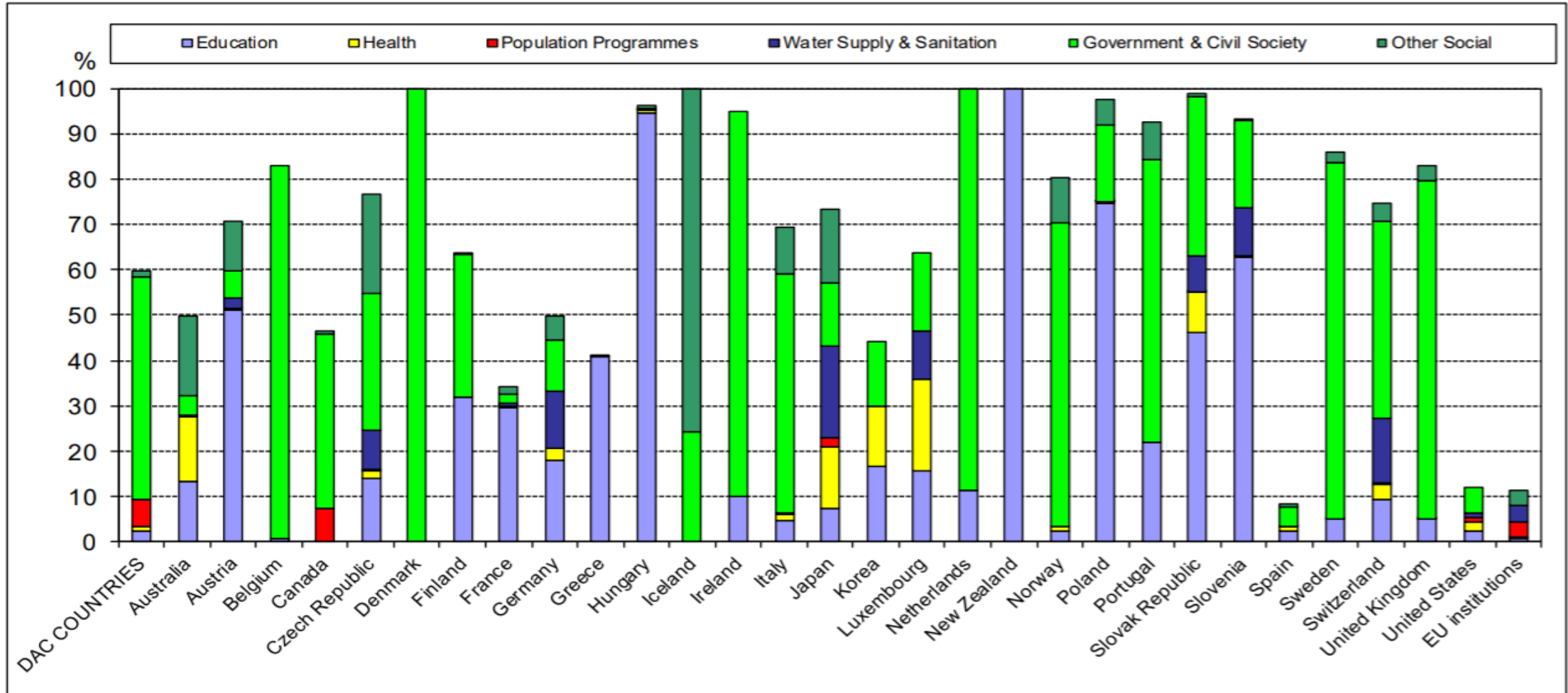
Горизонт 2020 (Horizon 2020)
Програма наукових досліджень і навчання Євратом (Euratom Research and Training Programme)
Програма підвищення конкурентоспроможності підприємництва і потенціалу малих і середніх підприємств (COSME)
Креативна Європа (Creative Europe)
Еразмус + (ERASMUS +)
Програма «Життя» (Life Programme)
Європейське територіальне співробітництво (в рамках Європейського фонду регіонального розвитку) (European Territorial Cooperation (within the European Regional Development Fund))
Механізм цивільного захисту Європейського Союзу (Union Civil Protection Mechanism)
Перікл 2020 (Pericles 2020)
Програма правосуддя (Justice Programme)
Програма «Право, рівність та громадянство (Rights, Equality and Citizenship Programme)»
Фонд «Притулок, міграція, інтеграція» (Asylum, Migration and Integration Fund)
Європейський механізм взаємодії (Connecting Europe Facility)
Європейський морський та рибний фонд (European Maritime and Fisheries Fund)
Споживчі програми (Consumer Programme)
Митниця 2020 (Customs 2020)
Fiscalis 2020 (Fiscalis 2020)
Волонтерська допомога ЄС (EU Aid Volunteers)
Еркуль III (Hercule III)
Рішення для сумісності для європейських державних установ ISA
Третя програма охорони здоров'я (Third Health Programme (Health for Growth Programme))

- Інформація розміщена на сайтах ОДА

<http://www.compet.kh.gov.ua/images/MTD/Katalogi/KatalogEU.pdf>

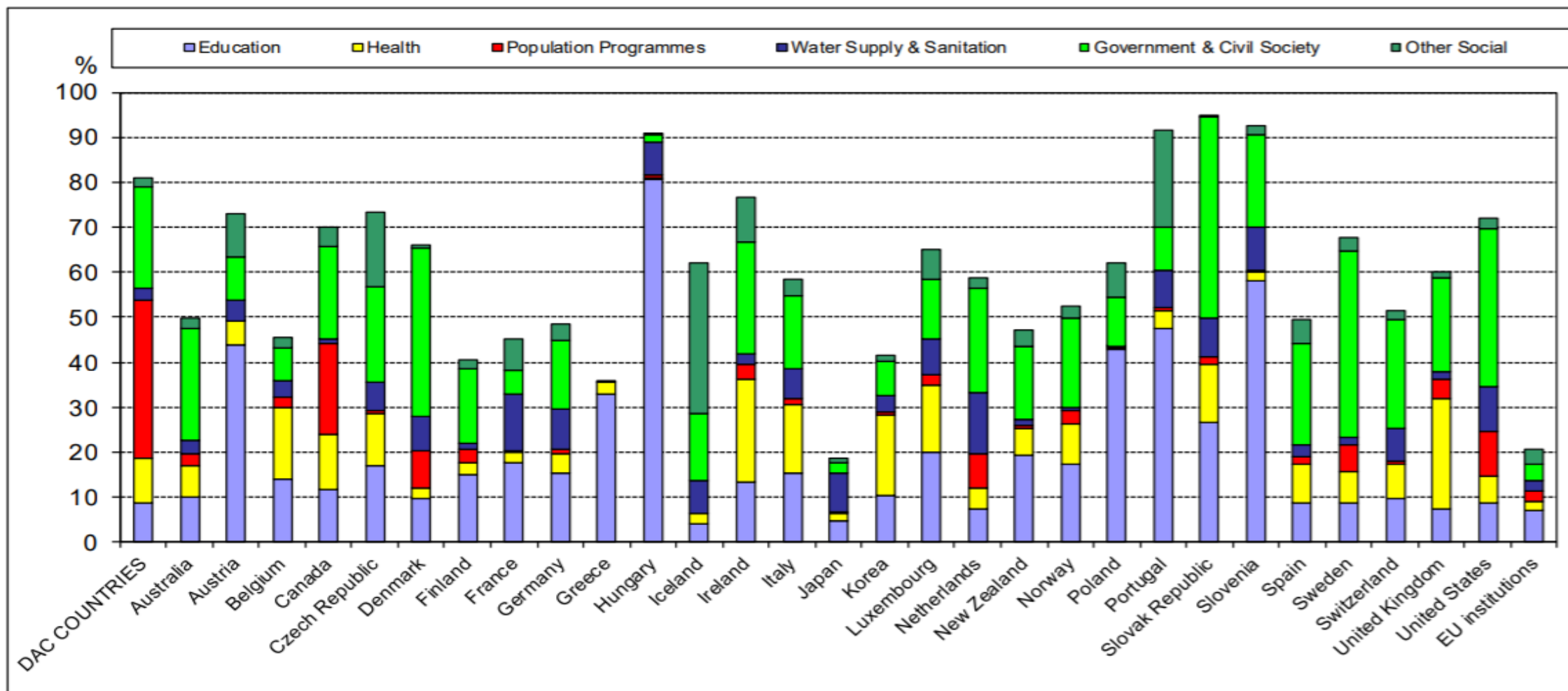
5.3.4. Analysis of social sector ODA to Europe by donor

As a percentage of total sector-allocable commitments for each donor in 2017

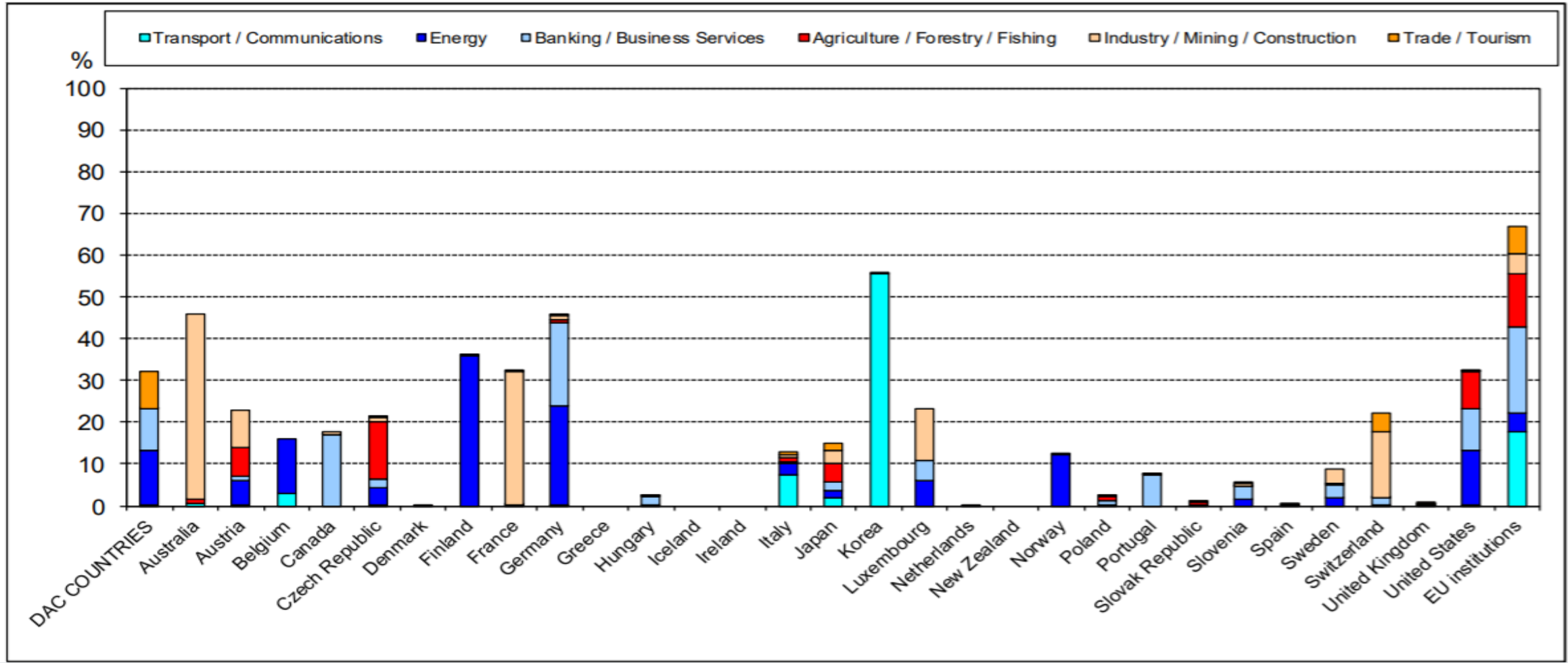
1.3.4. Analysis of social sector ODA by donor

As a percentage of total sector-allocable commitments for each donor in 2017

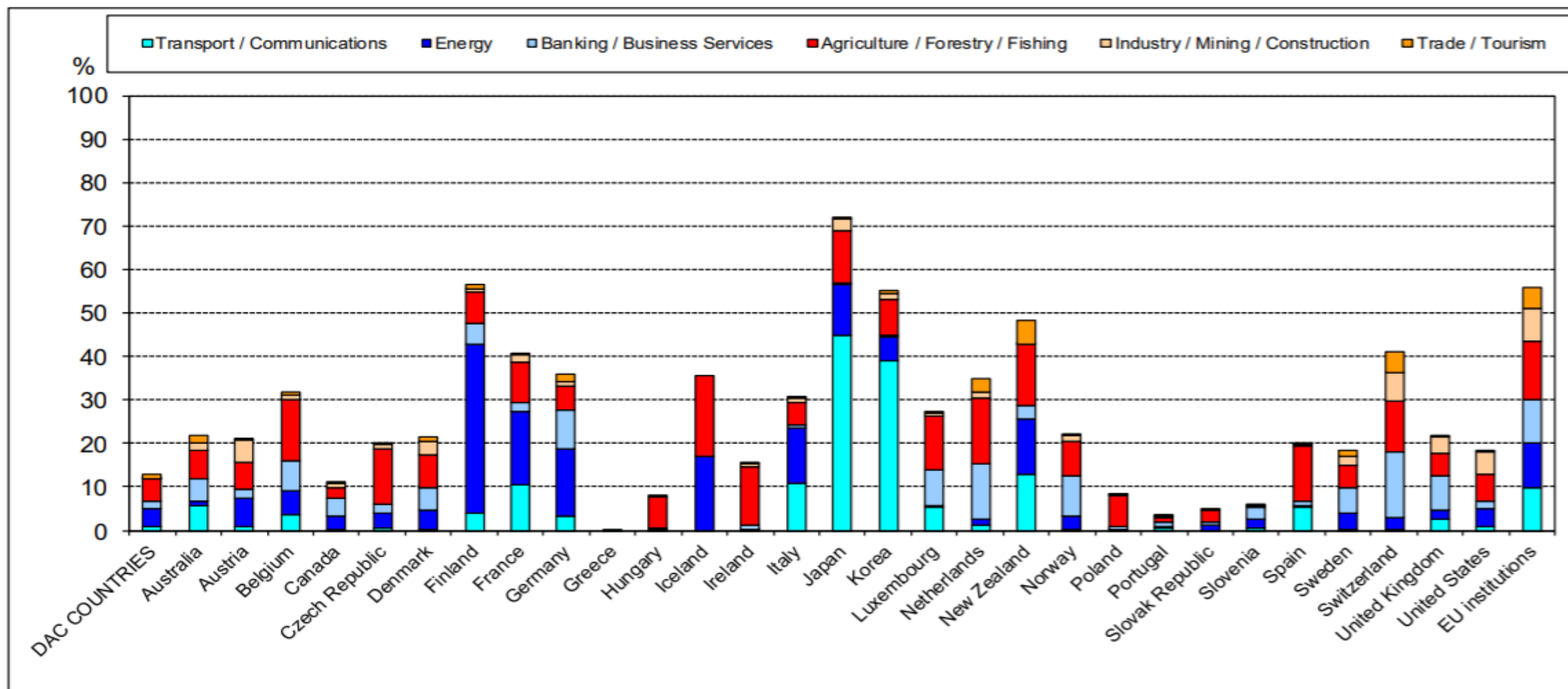
5.3.6. Analysis of economic and production sector ODA to Europe by donor

As a percentage of total sector-allocable commitments for each donor in 2017

1.3.5. Analysis of economic and production sector ODA by donor

As a percentage of total sector-allocable commitments for each donor in 2017

Подальші дії для досягнення ЦСР

Перегляд практично усіх стратегічних документів державної політики на предмет їх узгодженості із цими Цілями.

Такий перегляд має супроводжуватись наступними умовами:

- створення дієвої системи стратегічного прогнозування і планування, орієнтованого на результат із бюджетом кожного завдання;
- узгодження стратегічних планів із фінансовими, людськими та матеріальними ресурсами;
- узгодження реформ, що проводяться в країні з адаптацією ЦСР, недопущення суперечностей між ними;
- широке залучення громадськості і зацікавлених сторін до обговорення проектів стратегічних документів і врахування їх позиції;
- створення інституцій, механізмів та інструментів для практичної реалізації стратегічних документів.

